

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 388/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

275/2011. (X. 5.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselője útján 2010. augusztus 30-án előterjesztett **panaszát** a 2011. október 5-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos postai úton, 2010. augusztus 30-án terjesztette elő panaszát, amelyben a vele szemben 2010. augusztus 20-án foganatosított rendőri intézkedéseket – így előállítását és a vele szembeni bilincsalkalmazást – sérelmezte.

I.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszost 2010. augusztus 20-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) egyik Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai egy, a Margitszigeten, a Jobbik Magyarország által szervezett kampányrendezvényen igazoltatták, majd felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértésének gyanúja miatt előállították. A panaszost előállítására először a BRFK egy másik Kerületi Rendőrkapitányságán, majd a BRFK Gy. utcai objektumában került sor, mintegy hat órán keresztül.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az intézkedő rendőrök kifogásolták a panaszos által viselt, „Magyar Nemzeti Gárda” feliratú pólót, ezért került sor igazoltatására és előállítására. A panaszbeadvány szerint a rendőrök a „Magyar Nemzeti Gárdát” a már korábban felosztatott Magyar Gárdának tekintették, amely felfogás téves. A panaszbeadvány szerint a panaszoson kívül mások is viseltek hasonló ruházatot, akikkel szemben a rendőrök nem intézkedtek.

A rendőri intézkedés során aránytalanul és szükségtelenül nagy létszámú volt a rendőri erő, vélhetően demonstratív jelleggel. A panaszos elvezetése pedig a rendezvény egész területén, látványosan történt, amit a panaszos emberi méltóságának, társadalmi megítélésének és becsületét sértőnek értékelte.

A panaszos megítélése szerint előállítása szükségtelen volt, mert a panaszost a hatóság egy későbbi időpontban lakhelyéről idézhette volna.

2) A Testület megkeresésére a panaszos 2010. november 8-án az alábbiakkal egészítette ki panaszát, illetőleg a következő dokumentumokat továbbította annak mellékleteként.

a) A panaszos elvezetésének körülményeivel kapcsolatosan rögzíti a kiegészítés ismételten azt, hogy a panaszost a rendezvény nyilvánossága előtt, a rendezvény teljes területén vezették végig. Az intézkedő rendőrök nagy létszámú jelenlétében történt az intézkedés.

A panaszos az előállítás tényéről és annak időtartamáról az igazolást megkapta, azonban annak indokáról, továbbá a jogairól szóló írásos tájékoztatást nem kapta meg.

A panaszost két alkalommal hallgatták ki az előállítás során. Először a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel miatt indított szabálysértési eljárás keretében 18 óra 50 perckor, majd 20 óra 17 perckor a BRFK Gy. utcai intézményében egyesülési joggal való visszaélés büntettének gyanúja miatt.

A panaszos élelmezést nem kapott, annak lehetőségéről nem világosították fel. A panaszos hozzátartozóját, védőjét ismerősei értesítették előállítását követően.

b) A panaszos megküldte a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság által 2010. augusztus 20-án kiállított előállítás időtartamáról szóló igazolást. E szerint a panaszos személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása miatt tartózkodott a kerületi rendőrkapitányság épületében 2010. augusztus 20-án 15 órától 19 óra 15 percig. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy panasza és sérülése nem keletkezett az előállítás időtartama alatt.

c) A panaszos továbbította a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Vagyonvédelmi és Korrupciós Osztály Vagyonvédelmi Alosztály I. által 2010. augusztus 20-án kiállított előállítás okát és időtartamát tartalmazó igazolását. E szerint a panaszos előállítására a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján került sor, és ő személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása miatt tartózkodott a BRFK (BRFK Kerületi Rendőrkapitányság és BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Gy. utcai objektuma) épületében 2010. augusztus 20-án 14 óra

20 perctől 20 óra 55 percig. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy panasza és sérülése nem keletkezett az előállítás időtartama alatt.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, videofelvételt, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszost a kapitányság közrendvédelmi osztályvezetőjének utasítására a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának beosztottai, egy r. százados, egy r. főtörzsőrmester és egy r. törzsőrmester állította elő a BRFK területileg illetékes Kerületi Rendőrkapitányságára, ahol vele szemben szabálysértési eljárás indult.

A panaszban szereplő helyszínen 2010. augusztus 20-án központi biztosítási terv alapján a Jobbik Magyarországért Mozgalom bejelentett rendezvényének rendőri biztosítása zajlott. Az intézkedésre a rendezvény résztvevői által igénybe vett területen került sor. A résztvevők száma ekkor körülbelül 400-500 fő volt.

Tekintettel arra, hogy számítani lehetett a résztvevők részéről esetleges ellenséges magatartás tanúsítására, ezért az panaszossal szembeni intézkedést a megfelelő létszámú rendőri erővel kellett végrehajtani, így a konkrétan intézkedő rendőrökön kívül más rendőrök is a közelben tartózkodtak. A panaszossal szemben a konkrétan megjelölt három rendőr intézkedett.

A panaszos előállítását 14 óra 20 perces kezdettel hajtották végre, 16 óra 50 perctől 17 óra 52 percig védő jelenlétében szabálysértési meghallgatása zajlott, majd 18 óra 50 perckor a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda és Kísérő Szolgálati Osztály Kísérő Szolgálati Alosztály a panaszost átvette.

Az előállítás időtartamáról a kerületi rendőrkapitányságon igazolás nem készült, mivel a panaszost nem a kerületi rendőrkapitányságról bocsátották szabadon, hanem onnan átkísérték a BRFK Gy. utcai fogdájába. Az előállítás időtartamát a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságán nem volt szükséges meghosszabbítani.

Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban jogairól és kötelezettségeiről a panaszos tájékoztatása megtörtént, melyet nevezett a „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” megnevezésű nyomtatványon aláírásával igazolt. A panaszos részére hozzátartozója vagy más személy kiértesítését biztosította a rendőrség, azonban ezt a fenti nyilatkozat alapján nem kérte.

A panaszos élelmezést nem kért és nem is kapott, a panaszos előállítása a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon az 5 óra időtartamot nem haladta meg.

A panaszost tájékoztatták jogorvoslathoz való jogáról, az előállító helyiségbe történő elhelyezésekor, az erről szóló tájékoztató jól látható helyen van kifüggesztve az előállító helyiségen belül. A tájékoztatás tényét a panaszos a „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” megnevezésű nyomtatványon aláírásával igazolta. A szabálysértési eljárásban történő meghallgatása során az eljárás alá vont személy meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben a jogaira és kötelezettségeire a figyelmeztetés védő jelenlétében megtörtént.

A kapitányságvezető tájékoztatást adott, hogy az előállítás indokát és jogalapját az előállításról szóló jelentés tartalmazza. A panaszossal szembeni rendőri intézkedéssel kapcsolatosan kifejtette, hogy az intézkedést megelőzően, a rendőri biztosítás parancsnoka felszólította a rendezvény szervezőjét, hogy hívja fel azon személyek figyelmét a rendezvény helyszínének elhagyására, akik betiltott társadalmi szervezet formaruháját vagy ahhoz hasonló öltözetet viselnek. Tekintettel arra, hogy ezt követően csak a panaszos maradt a nyilvános rendezvény helyszínén, intézkedési kötelezettség csak vele szemben állt fenn.

A panaszos alávetette magát a rendőri intézkedésnek, így az intézkedő rendőrök a szolgálati gépkocsihoz kísérték, testi kényszer és kényszerítő eszközök használata nélkül. Természetesen mivel egy rendezvényről volt szó, a panaszos gépkocsihoz történő kísérését többen is látták.

A panaszossal szemben az intézkedés a szakszerűen, törvényesen és arányosan került végrehajtásra, a panaszos végig együttműködő volt. A rendőri hangneme és bánásmód az intézkedés során kifejezetten udvarias volt.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint panaszost 2010. augusztus 20-án 14 óra 20 perckor Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulója alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának első fordulatára tekintettel – szabálysértést felszólítás ellenére továbbfolytató személy előállítása – pedig előállították.

A személyi szabadság korlátozására (egyéb nyilvános helyen) a Margitszigeten (Jobbik rendezvény területén) került sor. Az eljáró rendőr az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmazott.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint az intézkedő rendőr szolgálata teljesítése során az intézkedés időpontjában a Margitszigeti Jobbik rendezvény csapaterős rendőri biztosításában vett részt. Egy r. őrnagy közölte vele, hogy észlelte, hogy a Jobbik rendezvényen a Margitszigeti nagyrét területén, felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló öltözetet visel több személy, akiknek intézkedés alá vonása szükséges, mivel a rendezők felszólítására, hogy a ruházat jellegét szüntessék meg, nem tettek eleget. Emiatt az intézkedő rendőr a r. őrnaggyal a rendezvény területére ment, ahol a panaszost – aki terepszerű gyakorlónadrágot, fekete színű bakancsot és fekete színű pólót viselt, melynek hátán „Magyar Nemzeti Gárda” felirat, míg a mellrészén árpád-sávós pajzs motívum volt látható – intézkedés alá vonták. A panaszost igazolásra szólították fel, majd a r. őrnagy közölte vele, hogy szabálysértést követett el azzal, hogy a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló ruházatban jelent meg a rendezvényen, majd felszólította, hogy a „Magyar Nemzeti Gárda” feliratú pólóját vegye le, vagy fordítsa ki a szabálysértés

megszüntetése érdekében. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, közölte, hogy ő nem hajlandó levenni vagy kifordítani a pólóját, mert szerinte ő nem követett el semmit.

A panaszossal ezután az intézkedő rendőr közölte, hogy, mivel a szabálysértést a felszólítás ellenére is továbbfolytatta, előállítja őt a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása céljából. A panaszos a közlést tudomásul vette, az intézkedésnek magát alávetette, így vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor, arra nem volt szükség.

A panaszost ezután a rendezvény helyszínéről a szolgálati gépkocsihoz vitték, ott vele szemben ruházátátvizsgálást alkalmaztak, majd a r. őrnagy utasítására előállították, ahol panasz- és sérülésmentesen az ügyeletes tisztnak átadták, majd a fogdai befogadása megtörtént. A fogdai befogadása során az előállító őr, az ügyeletes tiszt és az előállítást végző rendőrök előtt a panaszos kijelentette, hogy az intézkedés ellen panasszal nem él, sérülése nem keletkezett.

A panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról és időtartamáról tájékoztatót, valamint igazolást kapott; az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatos jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. § (8)–(9) bekezdései, valamint a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján megkapta.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás eredménye szerint a jelentésben említett rendőri intézkedések jogszerűek és szakszerűek voltak. A parancsnok az Rtv. 15. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményét megvizsgálta és megállapította, hogy az intézkedések az arányosság elvének megfeleltek.

3) A rendőrség megküldte a Testület részére a jegyzőkönyvet a panaszos „Feloszlatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértés miatt indított eljárásban 2010. augusztus 20-án 16 óra 50 perckor megkezdett meghallgatásáról. A jegyzőkönyv a panaszügy szempontjából a következő releváns információkat tartalmazza.

A panaszos előadta, hogy a Margitszigeten tartózkodott a Jobbik rendezvényén, a feljelentésben szereplő ruházatban. Rajta kívül néhány ember az övéhez hasonló ruházatban volt jelen. Körülbelül egy órája tartózkodhatott a helyszínen, ez idő alatt több személlyel is találkozott a panaszos. Ekkor még nem kezdeményeztek vele szemben rendőri intézkedést, a ruházata miatt nem szóltak. A később mintegy 15-20 főből álló rendőri csoport lépett oda hozzá, mely során igazoltatták. Az igazoltatást végző rendőr közölte a panaszossal, hogy szabálysértést követett el. A panaszos megkérdezte, hogy milyen szabálysértést, mire az intézkedő rendőr a „Feloszlatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértés elkövetésére hivatkozott. A panaszos megkérdezte, hogy mire alapozza ezt, mire a rendőr annak okaként a panaszos ruházatának hátoldalán olvasható „Magyar Nemzeti Gárda” feliratot jelölte meg. Erre a panaszos elmondta, hogy tudomása szerint a „Magyar Nemzeti Gárda” nem minősül társadalmi szervezetnek, ezért megkérdezte, hogy mely feloszlatott szervezetre gondol a rendőr, mire azt felelte, a „magyar Gárdára”. A panaszos emlékezete szerint a rendőr ezután megkérdezte tőle, hogy elismeri-e a szabálysértést, melyre

a panaszos nemmel felelt. A panaszos nem emlékezett arra, hogy felkínáltak volna neki olyan alternatívát, amellyel a vélelmezett szabálysértést megszüntethette volna.

A panaszos előadta, hogy ő „Magyar Gárda Egyesületnek” soha nem volt tagja, valamint, hogy véleménye szerint öltözete nem volt azonos ezen egyesület formaruhájával. A panaszos megjelölte a rendezvényen viselt öltözkékét: fekete bakancs, terepszínű gyakorló nadrág, fekete színű galléros nyakú póló a hátán „Magyar Nemzeti Gárda”. Elmondta előadói kérdésre azt is, hogy emlékezete szerint nem kínáltak fel arra alternatívát, hogy a vélt szabálysértést hogyan tudná abbahagyni. A panaszos ezen túl az előadó azon kérdésére, hogy ő a „Magyar Nemzeti Gárda” vezetője-e, azt felelte, „igen”.

A meghallgatási jegyzőkönyv 17 óra 52 perckor lezárásra került, az eljárási iratok bünygyi szervnek történő átadásával, tekintettel arra, hogy a cselekmény alkalmas lehet az „Egyesületi joggal való visszaélés” bűncselekményének megállapítására.

4) A rendőrség továbbította a szabálysértési ügyben 2010. augusztus 20. napján készült határozatot, melyben a szabálysértési hatóság a „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” miatt indult előkészítő szabálysértési eljárás iratainak büntetőeljárás lefolytatása céljából az illetékes bünygyi szervhez történő áttételéről döntött.

Az indokolás szerint a hatóság a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának jelentése alapján szabálysértési eljárást indított a fenti szabálysértés elkövetése miatt. Az eljárás során az eljárás alá vont személy által elmondottak, illetve a hatóság rendelkezésére álló iratok alapján az „Egyesületi joggal való visszaélés” bűncselekmény megalapozott gyanúja merült fel, melynek vizsgálatára hatáskörrel a hatóság nem rendelkezik. Ez alapján a szabálysértési hatóság az ügy áttételéről döntött.

5) A BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszost 2010. augusztus 20-án nem fogadták be a BRFK Gy. utcai Központi Fogdájára.

Megállapította a főosztályvezető azt is, hogy a panaszost a BRFK Gazdasági Főosztály vagyónvédelmi és Korruptciós Osztály beosztottjai vették át 2010. augusztus 20-án 19 órakor a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda és Kísérőőr-szolgálati Osztály Kísérőőr-szolgálati Alosztály beosztottjaitól.

A panaszost előállító helyiségben csak a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányságán helyezték el.

6) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság által kiállított, „Átadás-átvétel” elnevezésű dokumentum tanúsága szerint a panaszost és a szabálysértési eljárás során keletkezett iratokat augusztus 20-án 18 óra 50 perckor a szabálysértési főelőadó a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda és Kísérőőr-szolgálati Osztálynak átadta.

7) A panaszos aláírásával ellátott „Nyilatkozat elfogott, előállított személy részéről” elnevezésű dokumentum szerint az előállítás 15 órakor kezdődött meg, és annak várható időpontjaként a nyolc óra került rögzítésre. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy sérülése és panasza az előállítással kapcsolatban nem keletkezett, valamint, hogy az előállítással, és az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve ott tartózkodással kapcsolatos jogairól és

kötelezettségeiről, valamint a jogorvoslati lehetőségekről őt tájékoztatták. A panaszos ezen túlmenően nem kérte hozzátartozó kiértékelését.

III.

A Testület vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni igazoltatást, előállítása jogszerűségét és indokoltságát, az előállítás időtartamát, annak körülményeit valamint a panaszos által az intézkedés kapcsán megfogalmazott azon sérelmét, mely szerint túlzott rendőri erő mellett kísérték el őt a rendezvényről, valamint, hogy másokat nem, csak őt vonták intézkedés alá.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz, az 55. § (1) bekezdésében biztosított személyi szabadsághoz és az 54. § (1) bekezdésében garantált emberi méltósághoz fűződő jogát. Mindezekon túlmenően a rendőri intézkedés érintette az Alkotmány 59. § (1) bekezdésben biztosított személyes adatok védelméhez való jogot, valamint a 70/A. § (1) bekezdésbe foglalt jogot a részrehajlásmentes ügyintézéshez.

1) Először a Testület azon kérdést tisztázta, hogy a panaszossal szemben fennállt-e az intézkedési kötelezettsége a rendőröknek és jogszerű volt-e a panaszos igazoltatása. Ezen túl az intézkedés részrehajló voltát értékelte a Testület.

A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a sérelmezett intézkedés helyszínén a Jobbik Magyarországért Mozgalom által szervezett rendezvényen vett részt a panaszos, ahol a rendőrség részéről a rendezvény biztosítása zajlott. A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szembeni intézkedésre a rendezvény területén került sor, ahol a résztvevők száma körülbelül 400-500 fő volt.

a) A panaszos igazoltatása alapjaként az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulatát tartalmazza. Eszerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból kell megállapítani.

A rendőrségi információk szerint a panaszossal szembeni fennállt a „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” szabálysértés elkövetésének gyanúja, mivel a panaszos ruházata felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához volt hasonlatos. A BRFK Kerületi Rendőrkapitányságának vezetője a panaszossal szembeni intézkedéssel kapcsolatosan arról tájékoztatót, hogy intézkedést megelőzően, a rendőri biztosítás parancsnoka felszólította a rendezvény szervezőjét, hogy hívja fel azon személyek figyelmét a rendezvény helyszínének elhagyására, akik betiltott társadalmi szervezet formaruháját vagy ahhoz hasonló öltözetet viselnek. Tekintettel arra, hogy ezt követően csak a panaszos maradt a nyilvános rendezvény helyszínén, intézkedési kötelezettség csak vele szemben állt fenn.

A Testület utalni kíván töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja, ugyanis a Testület nem

járhat el szabálysértési hatósággént, szabálysértési felelősség fennállásának vagy fenn nem állásának megállapítására hatásköre nem terjed ki. Azt azonban az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján vizsgálnia kell, hogy a rendőrség kellő körültekintéssel és megfelelő jogalapra hivatkozva járt-e el akkor, amikor szabálysértés elkövetésére hivatkozva a panaszost a fentiek szerint felszólította ruházatának megváltoztatására.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 13. § (1) bekezdésére, mely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése ezt tovább részletezve úgy rendelkezik, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Az intézkedés napján hatályban levő a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 152/B. § (1) bekezdése szerint, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint: elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, egyrészt az, aki a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után részt vesz [152/B. § bekezdés (2) a) pont], illetve az, aki nyilvános rendezvényen a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruháját vagy formaruháját viseli, továbbá aki nyilvános rendezvényen olyan egyenruhát vagy formaruhát visel, amelyről – annak jellegzetes tulajdonságai miatt – bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruhája, formaruhája ismerhető fel [152/B. § (2) bekezdés b) pont].

A szabálysértés tényállása kapcsán a Testületnek vizsgálnia kellett a mögöttes feltételként szolgáló, felosztatásról hozott bírósági döntést is, figyelemmel arra, hogy a rendőr intézkedése indokaként is hivatkozott erre.

A Fővárosi Ítéltábla 5. Pf.20.738/2009/7. sz. jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlatta. Az ítélet hatálya az indokolás szerint kiterjed az egyesülethez kapcsolódó mozgalom működésére is. Az Ítéltábla ítéletében utalt arra, hogy a Magyar Gárda (Mozgalom) nem jogképes, azt az egyesülettel szimbiózisban, az egyesületen belül, annak szervezeti egységeként működő entitásnak kell tekinteni. Igazolja ezt az, hogy az egyesület által becsatolt „együttműködési megállapodás” szerint a Magyar Gárda az egyesület „ideológiai-szellemi iránymutatását magáénak vallva” az egyesület céljait valósítja meg. Tekintve pedig, hogy az egyesület a Magyar Gárdát magában foglalja, az ítélet hatálya arra is kiterjed, „vagyis az egyesület felosztatása kapcsán a bíróság a Magyar Gárdában tevékenykedő természetes személyek együttműködésének az egyesülethez kötődő szervezeti kereteit is megszünteti”. Az indokolás pontosítja az elsőfokú ítélet félreérthető rendelkezését, és leszögezi, hogy a felosztatásról hozott döntés „a Magyar Gárdát alkotó természetes személyek jövőbeli egyesülési és gyülekezési jogára – mint anyagi jogi jogosultságra – kihatással nincs” (hiszen ez ellentétes lenne az elkülönült jogi személyiség elvével). A tilalom tehát csakis a Magyar

Gárda (egyesület vagy annak szervezeti egysége) keretében gyakorolt jog vonatkozásában érvényesül.

Maga a panaszos a szabálysértési hatóság előtti meghallgatásán úgy nyilatkozott, hogy fekete bakancsot, terepszínű gyakorló nadrágot, fekete színű galléros nyakú pólót viselt, amelynek a hátán a „Magyar Nemzeti Gárda” felirat volt látható. Ezzel egyező módon tartalmazza a rendőri jelentés a panaszos öltözetét, azzal a többlet elemmel, hogy a panaszos pólóján árpád-sávós pajzs motívum volt látható.

A rendőrség magára a szabálysértés elkövetésének gyanújára a következőképpen hivatkozott: a rendezvényen a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló öltözetet viselt több személy. Ezért annak érdekében, hogy ezen személyek a szabálysértés továbbfolytatásával felhagyjanak, a biztosítás parancsnoka felszólította a rendezvény szervezőjét, hogy hívja fel ezen személyek figyelmét a rendezvény elhagyására, illetőleg a ruházat jellegének megszüntetésére. Akik nem tettek eleget a felszólításnak, azokat – így a panaszost – intézkedés alá vonták. A rendőri jelentés szerint a panaszost igazolásra szólították fel, és a biztosítás parancsnoka közölte vele: szabálysértést követett el azzal, hogy a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló ruházatban jelent meg egy rendezvényen, majd felszólította a szabálysértés továbbfolytatásának megszüntetésére.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a rendőrség a Szabs. tv. 152/B. § (2) bekezdésének b) pontjában rögzített, fentiekben ismertetett tényállás megvalósulása gyanúja miatt kezdte meg az intézkedést a panaszossal szemben.

A Testület fenntartja már több korábbi állásfoglalásában rögzített véleményét, miszerint valamely szervezet tagjait a külvilág elsősorban olyan külső jegyek által képes azonosítani, mint a ruházat vagy a tanúsított magatartás. A rendelkezésre álló rendőrségi információk arról tanúskodnak, hogy a rendőrök először a szervezőn keresztül az inkriminált – azaz a „Magyar Nemzeti Gárda” feliratú – ruhadarab levételét kérte a jelenlevőktől, vagy a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonlatos öltözetet viselő személyek rendezvényről való eltávozását. A Testület megítélése szerint ezért – alapul véve a Szabs. tv. 152/B. § (2) bekezdésének b) pontját, valamint az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségre vonatkozó rendelkezést és az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulója szerinti felhatalmazást – a panaszos által viselt öltözzel fennállhatott a felosztatott társadalmi szervezetben való részvétel tényállása kimerítése, azaz az intézkedéshez szükséges gyanú megvolt, ami pedig megalapozta a rendőrség intézkedési kötelezettségét.

A tényállás feltételként írja elő azt, hogy nyilvános rendezvényen valósuljon meg a szabálysértő magatartás. Ezzel összefüggésben rögzíthető, hogy 2010. augusztus 20-án a Jobbik Magyarországért Mozgalom bejelentett rendezvénye zajlott a Margitszigeten. A Testület véleménye szerint ezáltal a „nyilvános rendezvény” kitétel fennállt.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos által viselt ruházat alkalmas volt arra, hogy a felosztatott társadalmi szervezetbe való részvétel szabálysértése elkövetésének gyanújára hivatkozva rendőri intézkedést alapozzon meg, **ezáltal pedig a panaszossal szemben intézkedés kezdeményezésére és igazoltatására jogszerűen került sor, így azzal a tisztességes eljáráshoz és a személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.**

b) Ezt követően azt a körülményt kísérelte meg tisztázni a Testület, hogy az intézkedő rendőrök részrehajlóan bántak-e a panaszossal, figyelembe véve, hogy a panaszos azon körülményre utalt panaszbeadványában, hogy annak ellenére, hogy mások is viseltek a ruházatához hasonló öltözetet, ezen személyekkel szemben mégsem intézkedtek a rendőrök.

A Testületnek ezért vizsgálnia kellett, hogy a rendőri intézkedéssel kapcsolatban érvényesült-e az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt azon általános elvi jelentőségű szabály, miszerint a „rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.”

Jelen ponton a Testület ismételten hivatkozik az Rtv. 92. §-ára, mely szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, mely körbe pedig az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében előírt megkülönböztetési tilalom is beletartozik. A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek vizsgálnia kell tehát azért is, mert a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül kell, hogy éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

Az intézkedő rendőr jelentése szerint a biztosítás parancsnoka arra adott utasítást, hogy mivel több személy viselt a feloszlatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló öltözetet, és mivel a rendezők felszólítására sem szüntették meg a ruházat jellegét, ezen személyek intézkedés alá vonása mellett döntött, amelynek keretében a panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek. Ezen kérdés kapcsán a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságának vezetője arról nyújtott tájékoztatást, hogy intézkedési kötelezettség csak a panaszossal szemben állt fenn, figyelemmel arra, hogy a nyilvános rendezvényen csak a panaszos maradt a kifogásolt öltözetben.

A panaszosi állítást a fenti módon cáfolta a rendőrség, ezért a bizonyítékok között meglevő és feloldhatatlan ellentét miatt, valamint mivel nem volt más olyan körülmény, ami a panaszos kifogását megalapozta volna, **az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmának megszegése és a részrehajlásmentes ügyintézés megsértése nem volt megállapítható.**

2) A Testület ezután a panaszos előállítása jogszerűségét, annak időtartamát illetőleg körülményeit (tájékoztatás, élelmezés) vizsgálta.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív sorolja fel az előállítás okait, amelyek közül az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben az intézkedő rendőr a panaszos előállítása indokaként az Rtv. 33. § (2) bekezdése f) pontjának első fordulátát jelölte meg, miszerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A rendőrség arról tájékoztatta a Testületet, hogy a rendezvényen először a rendezvény szervezőjét kérték fel arra, hogy szólítsa fel a résztvevőket, hogy a feloszlatott társadalmi szervezet formaruháját vagy ahhoz hasonló öltözetet viselő személyek hagyják el a rendezvény helyszínét. Az intézkedő rendőr jelentése szerint, mivel a rendező felhívására többen ruházatuk jellegét nem változtatták meg, így szükségessé vált ezen személyek, így a panaszossal szembeni intézkedés foganatosítása. A panaszosi előadás szerint mindössze

annyit közöltek az intézkedő rendőrök az előállítás indokaként, hogy felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetésének a gyanúja áll fenn vele szemben. Ezzel szemben a rendőri jelentés arról tanúskodik, hogy először tájékoztatták a panaszoszt arról: szabálysértést követett el azáltal, hogy a felosztatott társadalmi szervezet formaruhájához hasonló ruházatban jelent meg, ezért felszólították a „Magyar Nemzeti Gárda” felirattal ellátott póló levételére, avagy annak kifordítására. A jelentés szerint a panaszos közölte, nem hajlandó eleget tenni a kérésnek, mivel megítélése szerint nem követett el semmit. Az intézkedő rendőr ezért közölte a panaszzal, mivel a szabálysértést a felszólítás ellenére is továbbfolytatta, előállítja őt szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása céljából.

A panaszos beadványában hangot adott azon véleményének, hogy téves azon megítélés, amely a „Magyar Nemzeti Gárdát” a korábban felosztatott „Magyar Gárdával” azonosítja. Előállításával kapcsolatosan megjegyezte azt is, hogy az szükségtelen volt, hiszen a hatóság egy későbbi időpontban idézhette volna a szabálysértési eljárás lefolytatásához. A panaszos meghallgatásán előadta, hogy nem emlékszik arra, hogy a rendőrök felkínáltak volna számára olyan lehetőséget, amellyel a vélelmezett szabálysértéssel felhagyhatott volna, elkerülve az előállítást.

A Testület a rendőri és panaszos állítás között ellentétet tapasztalt, mégpedig a szabálysértés továbbfolytatásával kapcsolatosan egyrészt a rendőri állítás szerint felhívták a panaszos figyelmét a szabálysértő jelleg megszüntetésére, másrészt pedig a panaszos azon alternatívára nem emlékezett meghallgatásán, hogy őt felszólították volna a szabálysértés továbbfolytatásának abbahagyására azzal, hogy pólójától való megválással, vagy annak kifordításával. Ezen ellentmondást a Testület nem tudta feloldani, ugyanakkor megállapíthatóvá vált az, hogy a panaszzal szemben azonnal, az előállítás napján szabálysértési eljárást folytattak le, amelynek következtében a szabálysértési hatóság hatásköre hiányát állapította meg, és döntött a „Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel” miatt indult szabálysértési eljárás iratainak áttételéről büntetőeljárás lefolytatása céljából.

A fentiek alapján, mivel az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának I. fordulatóból mintegy következik annak II. fordulója, amely szerint előállítható az a személy, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, ezért a Testület véleménye szerint a megfelelő jogalap és indok alapján előállítható volt a panaszos, figyelemmel a jelen állásfoglalás III. részének 1) pontjában foglaltakra is.

Az Rtv. 33. §-a (2) bekezdésében szereplő előállítási okok ugyan mintegy „lehetőségként” szolgálnak a rendőr számára, azaz adott esetben az intézkedő rendőr diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban feltétlenül szükséges-e annak alkalmazása. **A Testület álláspontja szerint a vizsgált esetben intézkedő rendőrök indokoltan és az arányosság követelményének szem előtt tartásával (lásd jelen állásfoglalás III. rész 3) pontját) döntöttek a panaszos előállítása mellett, ezáltal tehát nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.**

b) Az előállítás időtartamának vizsgálatával összefüggésben a Testület az alábbiakra kíván rámutatni.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A panaszos előállítása BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Vagyonvédelmi és Korrupciós Osztály Vagyonvédelmi Alosztály I. igazolása szerint 6 óra 35 percet vett igénybe. Megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedés 14 óra 20 perckor kezdődött meg, mind a rendőri jelentés, mind pedig a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Vagyonvédelmi és Korrupciós Osztály Vagyonvédelmi Alosztály I. 2010. augusztus 20-án kiállított előállítás okát és időtartamát tartalmazó igazolás szerint. A „Nyilatkozatot elfogott, előállított, elvezetett személy részéről” elnevezésű dokumentumot – amelyet a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság állított ki – a panaszos 15 órakor töltötte ki, és ezen irat szerint a panaszos előállítása 15 órakor kezdődött meg, és 15 óra 10 perckor úgy nyilatkozott, hogy hozzátartozója kiértesítését nem kéri. Az előállítás során a panaszost egyrészt a szabálysértési hatóság hallgatta meg 16 óra 50 perctől 17 óra 52 percig védő jelenlétében. Ezt követően a szabálysértési hatóság határozott az ügy hatáskörrel rendelkező szervhez történő áttételéről, figyelembe véve azt, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel a rendelkezésre álló információk alapján. A panaszost 18 óra 50 perckor BRFK Kerületi Rendőrkapitányságától a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda és Kísérő Szolgálati Osztály Kísérő Szolgálati Alosztálya a panaszost átvette, majd 19 órakor kísérő szolgálati alosztály átadta a panaszost a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Vagyonvédelmi és Korrupciós Osztály Vagyonvédelmi Alosztályának. A panaszos a BRFK Gy. utcai épületébe nem fogadták be, előállító helyiségben csak a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságán helyezték el. A panasz-kiegészítés szerint a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki 20 óra 17 perctől. Az előállítás dokumentált módon 20 óra 55 perckor ért véget.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos előállítása alatt számos személyét érintő eljárási cselekmény történt – így nyilatkozattétel a panaszos, mint előállított személy részéről, szabálysértési ügyben meghallgatása, határozathozatal a szabálysértési ügyben, a panaszos átkísérése a Gy. utcai objektumba, majd ezt követően gyanúsítottként történő kihallgatása –, ezért a Testület megállapította, hogy a nem volt aránytalan a panaszos előállításának időtartama, **így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

c) A panaszos beadványa kiegészítésében előadta, hogy élelmezést előállítása során nem igényelt, mivel annak lehetőségét számára fel sem kínálták.

Az étkeztetéssel összefüggésben a rendőrség 26-326/3/2006. számú leirata tartalmazza azt, hogy az öt órát meghaladó tartamú fogvatartás esetén igénybe vehető élelmezés.

A rendőrség tájékoztatta a Testületet, egyrészt arról, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságán a panaszos élelmezést nem kért és nem is kapott, figyelemmel arra, hogy az 5 óra időtartamot nem haladta meg az előállítása, másrészt, hogy a panaszos a BRFK Gy. utcai épületébe nem fogadták be, előállító helyiségben ott nem helyezték el.

Megállapítható tehát, hogy a rendőrség 6 óra 35 percen keresztül korlátozta szabadságában a panaszost, és az öt óra eltelte után nem biztosították számára a fenti leirat alapján az öt órát meghaladó fogvatartás esetére járó élelmezést. Fontos rámutatni arra, hogy függetlenül attól, hogy a panaszost a Gy. utcai objektumban előállító helyiségben nem helyezték el, öt ugyanazon jogok illették volna meg, mintha az előállítása során mindvégig előállító helyiségben tartózkodott volna.

A Testület azt a tényt, hogy az előállított panaszos részére a rendőrség 6 óra 35 percig tartó előállítása nem biztosították az ilyen esetre járó élelmet, úgy értékelte, hogy az sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

3) A Testület végül a panaszbeadvány azon momentumát értékelte, miszerint a panaszos elvezetése „látványosan” történt, és ezen magatartást emberi méltósága, becsülete és társadalmi megítélése megsértéseként értékelte a panaszos.

Ezen sérelem kapcsán Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés 2. fordulatra szükséges a figyelmet felhívni, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Ebből pedig az következik, hogy a rendőrség működésével szemben alapvető követelmény, hogy ne veszélyeztesse az állampolgárok alapvető jogait. Ezen túl szükséges utalni arra, hogy Rtv. rendelkezései alapján a rendőr közterületen korlátozás nélkül intézkedhet. (Az Rtv. 39-40. §-ai csak a magánlakásban, illetve a közterületnek nem minősülő egyéb helyen történő rendőri intézkedésekkel kapcsolatban állapít meg korlátozó rendelkezéseket.) Jelen panaszügyben a panaszolt rendőri intézkedésekre egy közterületen megtartott, nyilvános rendezvényen, azaz közterületen került sor.

Az Rtv. IV. Fejezetében, a rendőrség működésének általános elvei között található az arányosság követelményének elve. Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A panaszos a szolgálati gépkocsihoz való kíséréssel kapcsolatosan azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy a panaszost testi kényszer és kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül vezették el, mivel a panaszos az intézkedésnek alávette magát. Hozzátette azt is, hogy mivel egy rendezvényről volt szó, ezért többen láthatták a rendőrségi gépkocsihoz való kísérést. A panaszossal szemben három személy intézkedett, ugyanakkor tekintettel arra, hogy számítani lehetett a résztvevők részéről esetleges ellenséges magatartás tanúsítására, ezért a panaszossal szembeni intézkedést a megfelelő rendőri erővel kellett végrehajtani, ezért a konkrétan intézkedő rendőrökön kívül más rendőrök is a közelben tartózkodtak.

Megállapítható egyrészt az intézkedési kötelezettségnél megfogalmazott indokolás alapján, hogy a panaszossal szemben a rendőrök intézkedési kötelezettsége fennállt, ezért a rendőrök jogszerűen igazoltatták őt. Ezen túl az is rögzíthető, hogy a panaszos saját elhatározásából vett részt egy bejelentett, nyilvános és közterületen megtartott rendezvényen, ahol számítani lehetett mind a rendőrség jelenlétére, mind pedig a résztvevők magas számára. A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszossal szemben intézkedést fogatosító három rendőrön kívül

további rendőrök is a közelben tartózkodtak. Arra is ismételtlen szükséges felhívni a figyelmet, hogy a rendőrség a rendezvény helyszínén biztosítási feladatott láttak el.

A rendőrség érvelését elfogadva, és a fenti körülményekre tekintettel a kérdéses területen a **panaszos szolgálati gépkocsihoz való elvezetését nem találta eltúlzottnak a Testület – az arányosság követelményének szem előtt tartásával – ezért nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az egyes rendőri intézkedések közül – így maga rendőri intézkedés, annak részrehajló volta, az igazoltatás, az elvezetés, a panaszos előállítása és annak időtartama – kapcsán alapjogsérelem nem történt vagy az nem volt megállapítható. Sérült ugyanakkor a panaszos emberi méltósághoz való joga azáltal, hogy a rendőrség nem biztosította az öt órát meghaladó előállítás esetére járó élelmezést a panaszos számára. A Testület megítélése szerint ugyanakkor a megvalósult sérelem nem éri el a súlyosság azon fokát, amely indokoltta teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2011. október 5.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag